

00 1000
8

2948

1000

36

DISPUTATIO INAUGURALIS

sistens

MEDICINÆ MECHANICÆ IDEAM UNIVERSALEM,

Quam

SERENISSIMI ac POTENTISSIMI ELECTORIS BRANDENB. CLEMENTIA

SUB PRÆSIDIO

DN. FRIDERICI HOFFMANNI D.

Medici Electoralis Brandenb. Me-

dicinæ & Natural. Prof. publ. & Ordinar.

Collegii Medici DECANI

PRO SUMMIS IN MEDICINA HONORIBUS

& PRIVILEGIIS DOCTORALIBUS,

SOLENNISSIMO INAUGURATIONIS ACTU,

legitimè consequendis

Placide Amplissimi Senatus Academici aliorumque

Eruditorum disquisitioni

subjicit

In Auditorio Majori d. 27. Jun. M DC XCIV.

horis ante & pomeridianis

DANIEL FRIEDERICUS HASPERGEN,

Hervordiâ Westphalus.

HALÆ MAGDEBURGICÆ, Stanno STEGMANNI,

1721

MEDICINAE M.B.

CHIRURGIAE M.B.

UNIVERSITATIS

WITTEBERGAE

1721

D. DANIEL FRIDRICH HARTWIG

PHYSICUS ET CHIRURGUS

WITTEBERGAE

1721

PHYSICUS ET CHIRURGUS

WITTEBERGAE

1721

1721

1721

1721

DANIEL FRIDRICH HARTWIG

PHYSICUS ET CHIRURGUS

WITTEBERGAE

1721

DISPUTATIO INAUGURALIS.
SISTENS
*Medicinæ Mechanicæ Ideam
Universalem.*

Th. I.

Medicina est scientia ex principiis mechanicis, sanitatem corporis humani conservans & restituens.

II.

Principia Mechanica sunt materia & motus; & uti omnia corpora artificialia,

A 2

sic

sic quoque naturalia ex materia & motu
conflata sunt.

III.

Uti motus omnium rerum naturalium
& artificialium primum ac eminentis est prin-
cipium & causa efficiens: sic qui ex mecha-
nicis, motuum leges ac naturam exactè co-
gnitam ac perspectam habet, is in interiora
naturæ penetrare, causas abditas scrutari,
plurimorum effectuum ac phænomeno-
rum exactas rationes quàm felicissimè red-
dere potest.

IV.

Corporum naturalium alterationes,
generationes, transmutationes, virtutes, o-
perationes, variique effectus principaliter de-
bentur motui.

V.

Quicumque itaque machinæ nostræ
humanæ naturalem constitutionem, illius-
que actiones vitales exactè cognoscere vult,
& status præternaturalis causas perspicere,
conueniens medicamentum applicare, mor-
bum-

bumque curare intendit , ille materiæ affectiones & proprietates, motuumque leges, accuratè nosse debet.

VI.

Uti tota natura est mechanica & omnia iusto tempore, mensurâ , numero, figurâ & pondere facit, sic quoque naturæ minister medicus debet esse mechanicus , & idem quod natura efficere debet;

VII.

Machina nostra constat ex partibus solidis & fluidis; sanitas autem & vita machinæ versatur in certâ dispositione seu temperie ac conformatione & legitimo ac æquabili harum partium motu.

VIII.

Uti itaque sanitas consistit in naturali ac laudabili partium fluidarum temperie ac crasi, motuque æquali & partium solidarum decenti conformatione, sic quoque morbus & mors versatur in intemperie & prava conformatione, motuque naturali imminuto vel penitus destructo.

A 2

Th. IX.

IX.
Spirituum animalium & sanguinis motus quando est in æquilibrio, ita ut non nimis sit auctus, nec nimis imminutus, sanitas est, quando autem illud æquilibrium tollitur, morbus præsto est.

X.
Præmarium ac principale machinæ nostræ movens sunt Spiritus animales, qui ex subtilissimâ, lucidâ, æthereâ & elasticâ aeris portione ac spirituosis, sulphureis sanguinis particulis conflati sunt.

XI.
Omnis motus, sensus ac laudabilis nutritio principaliter dependet à spirituum horum iusta temperie & laudabili motu.

XII.
Spiritus animales quemadmodum ex aëre ceu superiori elemento & ex sanguine ceu inferiori naturam ac motum suum trahunt, sic in ipso aëre & sanguine quærenda est præternaturalis illorum constitutio & causæ morbificæ indè petendæ.

Th.

XIII.

Aër magnam habet potentiam in spiritibus animalibus & totum corpus, quod patet ex morbis epidemicis, acutis qui potissimum debentur ipsi aëri non ritè constituto.

XIV.

Qualis est constitutio & motus sanguinis, talis quoque temperies & motus spirituum animalium; conveniens autem sex rerum non naturalium usus, temperamentum ætas, cœlum, parentes, sexus ad dispositionem sanguinis multum contribuunt.

XV.

Temperamentum, temperies seu constitutio sanguinis optimè ex motu spirituum animalium & actionibus vitalibus cognoscitur.

XVI.

A motu spirituum animalium & ipsius sanguinis dependent omnes exeretiones v.g. transpiratio, sudor, menses, urina, alvi excrementa. &c.

XVII.

XVII.

Uti sanitatis essentia ac natura consistit in sensu, motu & nutritione laudabili, sic omnium morborum essentia radicatur in actionibus vitalibus, nimirum sensu, motu & nutritione læsis.

XVIII.

Subiectum itaque omnium morborum sunt spiritus animales, inque omnibus morbis illorum temperies vel motus delinquit.

XIX.

Quodcunque itaque spirituum, animalium texturam & crasin, motumque & illorum æquilibrium tollit, illud causæ morbificæ titulum meretur.

XX.

Affectus animi æquilibrium spirituum animalium tollere solent, sic ira, nimirum gaudium, amor insanus, motum nimis augment, eundem autem imminuunt terror, tristitia &c.

XXI.

Aër calidus propter particulas fluidas æthe-

æthereas rarefacit & expandit, frigidus autem illas magis constringit & coarctat.

XXII.

Ex cibis, qui motum sulphuris & principii spirituosi calidi aëris continent, motum sanguinis & spirituum promovent, è contra cibi viscidi, mucilaginosi, terrestres, acidi, indurati, motum humorum magis debilitant.

XXIII.

Motus & vigiliæ uti excitant spiritus, sic motus & quies illos magis celant & ligant.

XXIV.

Quemadmodum itaque sanitas in æquilibrio motus consistit, sic æquilibrium in omnibus sex rebus non naturalibus est observandum.

XXV.

In omni morbo, motus spirituum animalium & humorum inæqualis observatur; inæqualitas autem illa fit, quando in

B

una

una parte intenditur, in altera autem imminuitur.

XXVI.

Fundamentum hujus inæqualitatis, adeoque omnium morborum sunt obstructions, ibi enim motus est imminutus, hinc necessario debet motus in aliis tubulis, qui aperti sunt, crescere & incrementum sumere.

XXVII.

Quando nervorum ac fibrillarum minutissimi tubuli obstructi sunt, ita ut spiritus animales non liberè & æqualiter influere possint, adeoque motus in illis partibus debilis fiat, necesse est, ut in viis apertis intensissimè & inordinatè moveantur, qui motus fibras apertas mirum in modum expandit, partesque contrahit & dicitur spasmus ac fit cum contractione & dolore molestissimo.

XXVIII.

Quando vasa sanguinea minutissima & angustissima obstructa sunt, motus sanguinis
tam

tam intestinus quam progressivus in reliquis
vasis augetur, hinc inflammationes, ebulliti-
ones, febres, calor præternaturalis, ruptiones
& distensiones venarum, hæmorrhagiæ, ca-
tharri &c. oriuntur.

XXVIII.

Videntur itaque omnes morbi oriri à
spirituum animalium & sanguinis, per minu-
tissima vascula, inæquali & impeditâ circu-
latione.

XXX.

Omnes morbi itaque vel aliquid spasmotici
vel febrilis continent.

XXXI.

Quoniam itaque omnis fermè morbus
ab inæqualitate motus oritur, hinc indican-
tur remedia duplicis generis, quæ nimirum
inordinatum illum & adauctum sistunt &
compescunt, debilem autem & imminutum
resuscitant.

XXXII.

Medicamenta omnia ad duo genera opti-
mè

mè referri possunt, nimirum, quæ motum
partium fluidarum depressum ac imbecillum
factum excitant, roborant & quæ jam nimis
inordinatum, ac furibundum componunt
ac sistunt.

XXXIII.

Ad ultimam hanc classẽ spectant omnia
anodyna, particulis ramosis, sulphureis, va-
porosis constantia, 2. omnia acidula, 3. aquea
& mucilaginosã 4. terrea & fixiora.

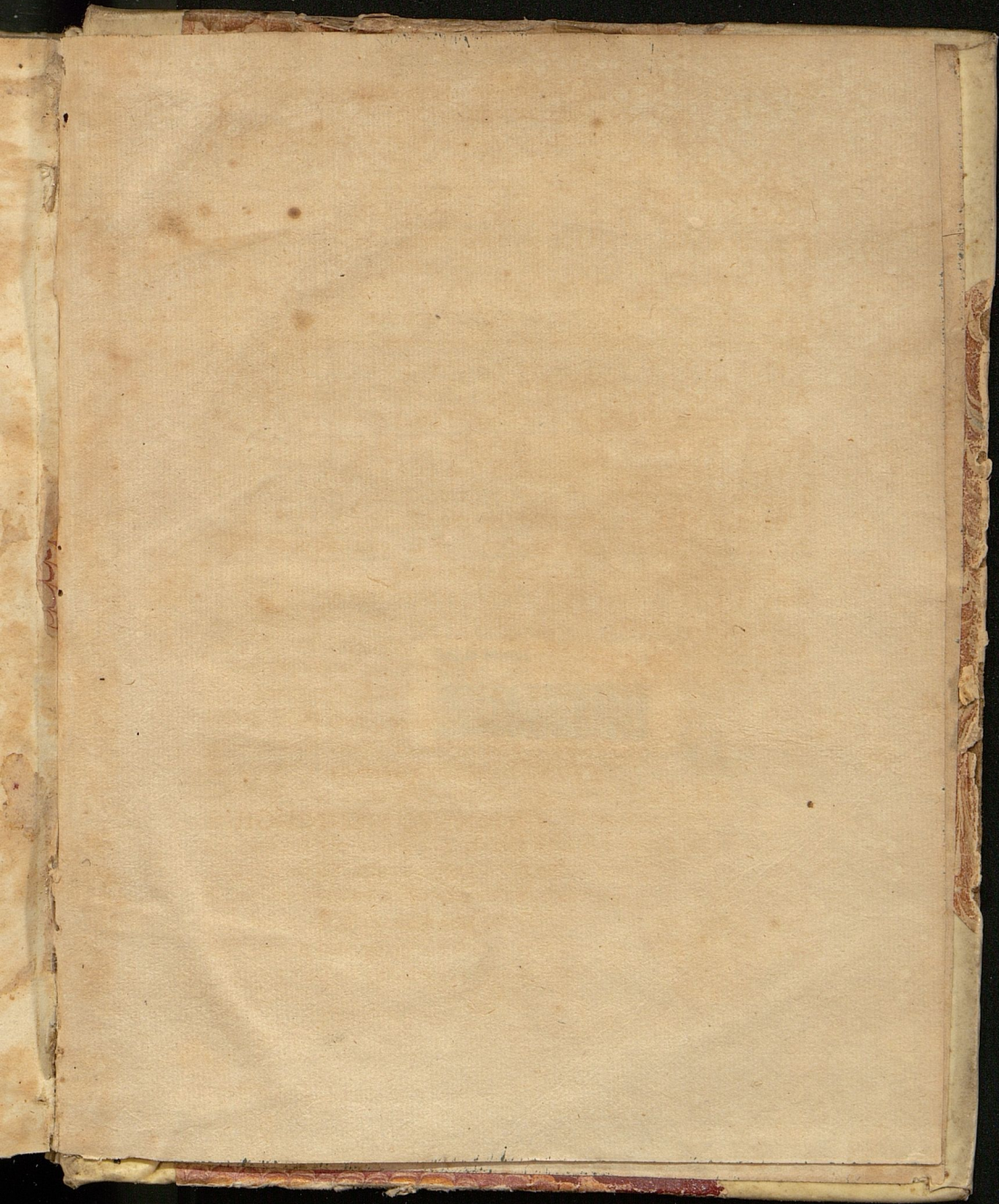
XXXIV.

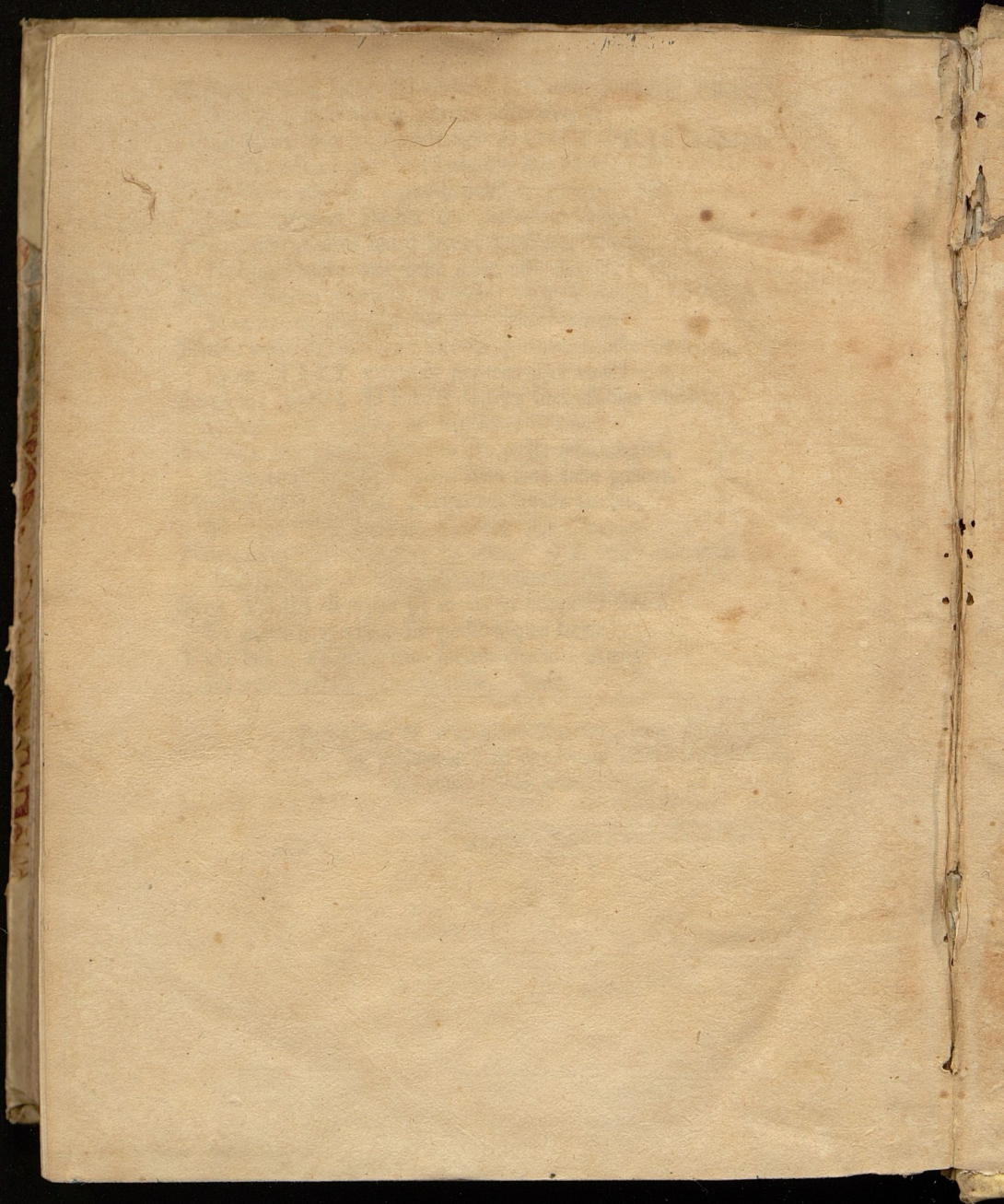
Ad alteram autem classẽ spectant omnia
sic dicta aperientia & evacuantia 2. omnia sa-
le volatili oleoso pollentia, 3. sulphurea calida,
4. amara & sale alcalino constantia 5. sale pe-
netranti æthereo metallico prædita, uti sunt
mercurialia &c.

XXXV.

Omne medici iudicium & prudentia ver-
satur in hoc, ut iusto tempore, mensurâ, &
pondere hæc applicet remedia, & hæc
applicatio verum est medico-
rum arcanum.

FINIS,

01 A 66 06

ULB Halle
002 937 204

3

5b.

V D 17

DISPUTATIO INAUGURALIS
sistens
**MEDICINÆ ME-
CHANICÆ IDEAM
UNIVERSALEM,**

Quam
*SERENISSIMI ac POTENTISSIMI ELE-
CTORIS BRANDENB. CLEMENTIA*
SUB PRÆSIDIO
DN. FRIDERICI HOFFMANNI D.
Medici Electoralis Brandenb. Me-
dicinæ & Natural. Prof. publ. & Ordinar.
Collegii Medici DECANI
PRO SUMMIS IN MEDICINA HONORIBUS
& PRIVILEGIIS DOCTORALIBUS,
SOLENNISSIMO INAUGURATIONIS ACTU,
legitimè consequendis
*Placide Amplissimi Senatus Academici aliorumque
Eruditorum disquisitioni
subjicit*
In Auditorio Majori d. 27. Jun. M DC XCIV.
horis ante & pomeridianis
DANIEL FRIEDERICUS HASPERGEN,
Hervordiâ Westphalus.

HALÆ MAGDEBURGICÆ, Stanno STEGMANNI,